

Lucie Malá: Cestou ke "šťastnému životu" anebo Etnografie kurzu osobního růstu se zaměřením na vlastní prožitek

Posudek oponenta bakalářské práce

Oponet: Tomáš Samek, M. A.

Bakalářská práce Lucie Malé usiluje o etnografický výzkum kurzu osobního růstu vedeného jogínem, jehož autorka pseudonymizuje jako Dádu. Těžko zkoumat, nakolik se jí daří odpovědět na výzkumnou otázku, protože její explicitní formulace v práci chybí. Cílem textu je popsat autorčino osobní setkání s duchovním učitelem a přitom postihnout technologie governmentality, které přitom zaznamenala během samotného kurzu (tedy v podmínkách ritualizované kolektivity) i během individuálních interakcí a následné reflexe.

Práce je přesvědčivá tam, kde autorka popisuje živým, osobním jazykem vnější děje, jichž se aktérsky účastní. Méně přesvědčivé jsou pasáže reflexivní a teoretické, a vůbec nejslaběji vynívají místa, kde text prokládá ideologémy (např. o neoliberalismu): zde je vysloveně cítit, jak pouze reprodukuje určité obecné floskule, jež jako by přilétaly do textu z kosmické dálky, místo aby vycházely z prožitku běžné, etnograficky ukotvené každodennosti.

Zajímavý a přínosný je popis autorčina postupného osobního vývoje: ačkoli většina jejích explicitních popisů governmentality působí spíš kuse a povrchně (paradoxně nejsilnější jsou ty teoretické pasáže, které jsou překladové, tedy přejaté, a to navzdory tomu, že jde o překlady často neobratné a chatrné), vývoj autorčina osobního vztahu k učení a učiteli představuje cennou zkušenost. Jestliže je podle Hegela každé učení formou odcizení, je manipulativní aspekt nutně přítomen v *každém* učení a netýká se jen duchovního guru, nýbrž i každého univerzitního učitele: škoda, že reflexe této stránky věci v textu chybí, tím spíš, že na jednom místě se přímo sama nabízí. To když studentku její duchovní učitel vybízí k psaní deníku, který si však již píše v souladu s disciplinační praxí, k níž nutíme studenty my, učitelé antropologie. Navzdory různosti žánrů obou typů deníku autorka odmítá deníky dublovat. I univerzita je governmentality a považuju za hodnotné, že práce Lucie Malé na žité zkušenosti dokládá, jak to vypadá, ocitá-li se člověk v mocenském poli dvou konkurujících si governmentalit. (Sebe)reflexivní stránku práce by mohutně

posílilo, kdyby autorka dokázala reflektovat *obě* tyto roviny - přinejmenším náznakem. Předvádí nám je životem, ale nedokáže je uchopit úvahově.

Jazyk práce je vzdor některým neobratnostem živý a dynamický. Po formální stránce (pravopis, konzistence textu) vykazuje text jistou nedotaženost. Citační disciplína není zrovna vzorná, ale přesto v zásadě přijatelná. K přednostem práce patří to, že se autorka opírá o hodnotnou literaturu, byť čtenáře ne vždy dokáže přesvědčit, že ji hladce a beze zbytku strávila.

Práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji pro ni známku **velmi dobře**.

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Samuel', written in black ink.